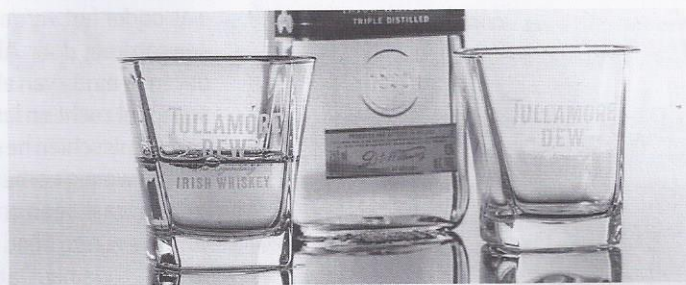

Op verslaving rust taboe

'Zelf ben ik herstellend van een alcoholverslaving. Ik ben opgenomen geweest in een kliniek. Uiteindelijk wist alleen de dominee hiervan, mijn ouders wilden niet dat andere leden van de kerkenraad hiervan afwisten. Op verslaving rust taboe, vooral in onze kerken, de schaamte is dan te groot!'

J. van de Kamp
G.R. van Leeuwen

Op verslaving rust een taboe, vooral in onze kerken, de schaamte is te groot.

In het Platform Jeugdhulpverlening hebben de vier hieronder genoemde kerken opdracht gegeven tot onderzoek naar verslavingsproblematiek in de gereformeerde gezindte. Voor dit onderzoek schreven J. van de Kamp en G.R. van Leeuwen een artikel in drie afleveringen.

Verslaving vindt ook onder ons plaats, maar we praten er liever niet over. Dat blijkt uit dit citaat van iemand die deelnam aan een recent onderzoek naar middelengebruik binnen de gereformeerde gezindte. Dit werd in opdracht van enkele kerken - de Gereformeerde Gemeenten, de Gereformeerde Gemeenten in Nederland, de Oud Gereformeerde Gemeenten in Nederland en de Hersteld Hervormde Kerk - uitgevoerd door het Kennisinstituut Christelijke GGZ. De resultaten zijn in de zomer van 2019 bekendgemaakt. De vier kerken denken binnen het Platform Jeugdhulpverlening na hoe zij ondersteuning kunnen bieden aan verslaafde gemeenteleden en hun omgeving.

Aanleiding voor het onderzoek waren signalen van ambtsdragers, dat verslaving voorkwam in hun gemeenten. Het was echter onduidelijk hoeveel mensen het betrof en naar welke hulpverlenende organisaties zij kunnen doorverwijzen voor verantwoordelijke hulp. Aan het onderzoek namen ruim 2500 mensen deel. Uit de resultaten blijkt dat het middelengebruik binnen de

gereformeerde gezindte weliswaar onder het landelijk gemiddelde ligt, maar toch, in één op de vijf gezinnen is iemand verslaafd! Een behoorlijk deel van de jongeren is ernstig verslaafd aan alcohol. Game- en pornoverslaving komen ook voor.

Het is voor de meeste gemeenteleden moeilijk om met hun verslavingsproblematiek naar een ambtsdrager te gaan; de drempel wordt als hoog ervaren. Hierdoor hebben ambtsdragers doorgaans onvoldoende zicht op deze problematiek in hun gemeente.

Onze kijk op verslaving is bepalend voor de manier waarop we omgaan met een verslaafd gemeentelid en hun omgeving. Daarom gaan we eerst in op onze visie op verslaving. In een volgend artikel geven we handreikingen om ondersteuning te verlenen aan verslaafde gemeenteleden.

Onze kijk op verslaving

'Iemand die verslaafd is, heeft een heel grote zonde gedaan!' Deze gedachte komt bij velen als eerste op bij het horen of merken dat een gemeentelid verslaafd is. Van

nature zijn wij echter allemaal onder de macht van de zonde (Rom. 6:16). Door de zondeval ligt de hele schepping onder de vloek. Zij zucht en is in barensnood (Rom. 8:22). Er is ontzaglijk veel gebrokenheid, waarvan verslaving een onderdeel is. Als we de geschiedenis van de zondeval lezen, zien we wat de wortels daarvan zijn:

1. Begeerte: we willen als God zijn, hebben een mateloze drang, kennen geen grenzen (het eten van de verboden vrucht) en verliezen de controle over onszelf. We hebben niet meer het vermogen om de gevolgen van ons gedrag te overzien en om verantwoorde keuzes te maken.
2. Leegte: Adam en Eva ontdekten dat ze van God vervreemd zijn, dat er afstand tussen God en hen is. Ze waren bang voor God en verborgen zich voor Hem. Dit 'zonder God in de wereld zijn' maakt dat wij mensen het leven als zinloos ervaren, hoe rusteloos we dat ook proberen te compenseren met eten, wijsheid, macht en bezit (Prediker). Augustinus zei: 'Onrustig is ons hart totdat het rust vindt in U'. Dit geldt voor ons allemaal. Verslaving is alleen een vérgaande vorm van het compenseren van leegte.
3. Schaamte: Adam en Eva merkten dat ze naakt waren en bekleedden zich met vijgenbladeren. Ze schaamden zich voor God. Zo vraagt bijna iedereen zich weleens af of anderen hem of haar wel waarderen. Het kan ook zijn dat iemand zich schaamt voor anderen. Dit kan uitgroeien tot een negatief zelfbeeld. Onze prestatiecultuur speelt hierin een negatieve rol. In het ergste geval leidt het tot zelfafwijzing en zijn we, bijvoorbeeld via de sociale media, rusteloos bezig om een beter beeld van onszelf neer te zetten, zonder hier ooit in te slagen. Iemand die verslaafd is, kan zich ogenschijnlijk niets meer aantrekken van zijn omgeving. Hij komt afspraken niet na en kan heel boos reageren als hij ergens op aangesproken wordt. Zo raakt hij steeds meer geïsoleerd. Dit wordt nog versterkt als hij schade aanricht door te stelen en te liegen. Als hij weer tot zichzelf komt en inziet wat hij heeft gedaan, kan hij overspoeld worden door verdriet, woede, wanhoop en schuldbesef. Zo iemand kan in extreme eenzaamheid terecht komen en hij voelt zich teveel, tot last en leeg. Zelfveroordeling kan er zelfs toe leiden dat iemand de neiging heeft om zichzelf af te breken.

(wordt vervolgd)